
Oppervlakte bos in Nederland, 1970-2021

Indicator | 13 februari 2023

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Het areaal met bos is in 2021 circa 363.800 hectare; bijna 11% van het totale landoppervlak. In de periode 1970-2013 steeg de bosoppervlakte gestaag, gevolgd door de forse daling in de periode 2013-2017. Sinds de laatste meting in 2017 is er circa 1900 hectare bos minder.

[figuurgroep]

Areaal bos, 2021

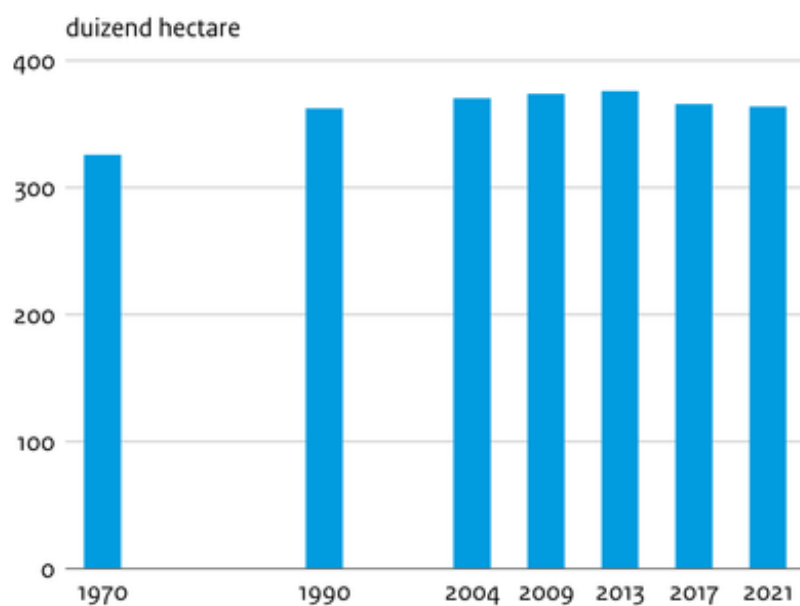


Bron: WEnR

WUR/dec22
www.clo.nl/nl162001

- [Download figuur](#) [2]

Areaal bos

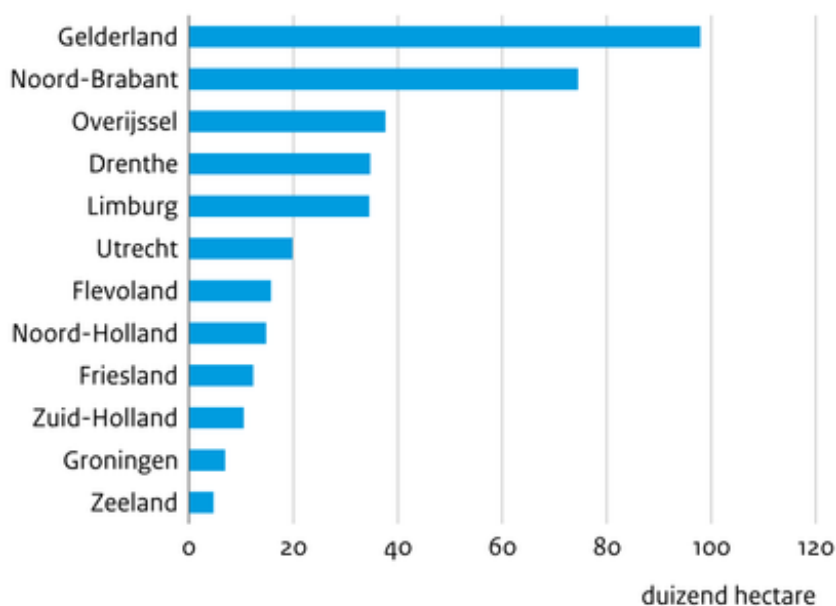


Bron: WEnR

WUR/dec22
www.clo.nl/nl162001

- [Download figuur](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]
- [Download data \(xlsx\)](#) [5]

Areaal bos per provincie, 2021



Bron: WEnR

WUR/dec22
www.clo.nl/nl162001

- [Download figuur](#) [6]
- [Download data \(xlsx\)](#) [7]
- [Download data \(ods\)](#) [8]

[/figuurgroep]

Oppervlakte bos

De oppervlakte bos in Nederland is licht afgenomen ten opzichte van vorige metingen, tot circa 363.800 ha in 2021. De voornaamste oorzaken voor deze daling zijn het vellen van tijdelijke bossen die zijn aangeplant op landbouwgrond en het omzetten van bos in andere natuur, zoals heide. Ontbossing voor herstel van andere typen natuur in het kader van de Natura 2000-beheerplannen wordt met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 gecompenseerd. Dit gaat volgens de Bossenstrategie om 3.400 hectare.

Bos beslaat 11% van het grondgebruik in Nederland. Bijna de helft van het bos komt voor in de provincies Gelderland en Noord-Brabant. De provincies Groningen en Zeeland hebben het kleinste bosoppervlak.

Het areaal bos is mede afhankelijk van de minimale oppervlakte die gekarteerd wordt. Met andere woorden: wanneer wordt een groep bijeenstaande bomen als 'bos' aangeduid? Voor de klimaatrapportages (LULUCF) is het bos "een terrein met houtachtige begroeiing van tenminste 0,5 ha". Andere karteringen zoals de CBS-bodemstatistiek en de Topografische kaart (1:10.000) hanteren een ander minimaal oppervlak (1 hectare respectievelijk 1000 m²), waardoor het totale bosoppervlak tussen de karteringen verschilt. In het klimaat- en natuurbeleid, zoals in de Bossenstrategie, wordt het oppervlak van de klimaatrapportages gebruikt.

Beleid voor bos

Het bos is belangrijk voor het behalen van natuurdoelen en klimaatdoelen. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Rijk en provincies samen een Bossenstrategie opstellen. Deze Bossenstrategie richt zich op het vergroten van het bosareaal en op het verbeteren van de kwaliteit van het bestaande bos. Met de kwaliteitsimpuls voor het bos wordt toegewerkt naar een bos dat zowel completer (alle leeftijdsstadia) als diverser (meer boomsoorten) is. In de Bossenstrategie is de ambitie vastgelegd om het oppervlak bos met 37.000 hectare uit te breiden tot 407.000 hectare in 2030. LNV neemt in haar begroting als startpunt het areaal bos in 2021, waardoor de beoogde toename van het bosareaal leidt tot ca. 401.200 hectare in 2030.

Circa 15.000 (van de 37.000) hectare bosuitbreiding zal binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden gerealiseerd. Een belangrijk deel van het oppervlak in het NNN bestaat uit bos, maar niet al het bos ligt binnen het Natuurnetwerk. Meer dan 90% van het bos heeft natuurkwaliteitsdoelstellingen en ligt in het Natuurnetwerk.

- [indicator=nl1544]

De Europese Commissie besteedt ook aandacht aan bos in haar Bossenstrategie, Biodiversiteitsstrategie en Natuurherstelwet. Naast de strikte bescherming van al de resterende oerbossen, wil de EU de kwantiteit, kwaliteit en veerkracht van de bossen verhogen. Een ambitie is daarnaast het planten van ten minste 3 miljard extra bomen in de EU tegen 2030. Om dit te verwezenlijken, heeft de Commissie een EU-bosstrategie opgesteld. In het wetsvoorstel voor de Natuurherstelwet staat dat de lidstaten herstelmaatregelen zullen moeten nemen voor het verbeteren van de biodiversiteit in boscsystemen. De EU heeft bovendien een aantal indicatoren aangewezen: de hoeveelheid liggend en staand dood hout, ruimtelijke samenhang van boscsystemen, bosvogelindex, hoeveelheid houtvoorraad (carbon stock) en ongelijkjarige opstanden. Deze indicatoren wil de EU gebruiken om de effectiviteit aan te tonen van de herstelmaatregelen die genomen zijn in het kader van de Bossenstrategie. Een aantal van deze indicatoren die ontwikkeld zijn voor het monitoren van de Nederlandse toestand staan op het CLO, zie:

- [indicator=nl1166]
- [indicator=nl0069]
- [indicator=nl1618]

Referenties

- IPO en LNV (2022), [Achtste Voortgangsrapportage Natuur](#) [9], Den Haag.
- Schelhaas, M.J., S. Teeuwen, J. Oldenburger, G. Beerkens, G. Velema, J. Kremers, B. Lerink, M.J. Paulo, H. Schoonderwoerd, W. Daamen, F. Dolstra, M. Lusink, K. van Tongeren, T. Scholten, I. Pruijsten, F. Voncken, A.P.P.M. Clerkx (2022). [Zevende Nederlandse Bosinventarisatie: Methoden en resultaten](#) [10]. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, WOt-rapport 142.
- Schelhaas M.J., Arets E., Van Baren S., Lerink B., Filipek S., Kramer H., Los H. (2021). [Het Nederlandse bos op de kaart](#) [11]. Vakblad Natuur Bos en Landschap, november 2021.
- LNV & IPO, 2020. [Ambities en doelen van Rijk en provincies voor de Bossenstrategie](#) [12]
- EC, 2020. [EU biodiversiteitsstrategie voor 2030](#) [13]. Brussel 20.5.2020. COM(2020) 380 final
- EC, 2022. [Proposal for nature restoration](#) [14]. Brussels, 22.6.2022 COM(2022) 304 final 2022/0195 (COD).
- LNV [Begroting](#) [15] (2022).

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Oppervlakte bos in Nederland, 1970-2021

Omschrijving

Areaal bos.

Verantwoordelijk instituut

Wageningen Environmental ResearchAuteur: Marlies Sanders

Berekeningswijze

Het bosoppervlak is gebaseerd op kaarten die worden gemaakt in het kader van de klimaatrapportages van Nederland aan het Klimaatverdrag van de Verenigde Naties, voor de sector landgebruik en bossen (Land Use, Land Use Change and Forestry, kortweg aangeduid als LULUCF). Als basis dienen de digitale topografische kaarten van 1:10.000. Voor de kaarten van 1970 en 1990 waren dat gedigitaliseerde papieren kaarten (schaal 1:25.000). De kaarten zijn omgezet in een digitaal rasterbestand met een resolutie van 25 bij 25 meter, waarbij elke rastercel het landgebruik met het grootste aandeel in de cel toegewezen krijgt. Voor de LULUCF-klimaatrapportages is de definitie van bos: "Een terrein met houtachtige begroeiing van tenminste 0,5 ha, tenminste 30 meter breed en met een minimum kroonbedekking van 20 procent. De bomen moeten ter plekke een minimale hoogte kunnen bereiken van 5 meter". Om daaraan te voldoen moeten er ten minste acht cellen bos op de rasterkaart aan elkaar grenzen. Groepjes die hier niet aan voldoen, staan op de kaart als "klein bos" en tellen niet mee bij het bosareaal. Vervolgens is voor elke cel het landgebruik in opeenvolgende kaarten vergeleken, waarmee toe- en afname van het oppervlak nauwkeurig kunnen worden berekend. De kaarten hebben een nauwkeurigheid van ongeveer 97%. De veranderingen in landgebruik tussen 2013 en 2017 en 2017 en 2021 zijn handmatig gecontroleerd en indien nodig gecorrigeerd met behulp van luchtfoto's.

Basistabel

Zie tabblad figuurdata onder Download figuurdata

Geografisch verdeling

Nederland

Andere variabelen

Geen

Verschijningsfrequentie

4 jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Schelhaas, M.J., S. Teeuwen, J. Oldenburger, G. Beerkens, G. Velema, J. Kremers, B. Lerink, M.J. Paulo,

H. Schoonderwoerd, W. Daamen, F. Dolstra, M. Lusink, K. van Tongeren, T. Scholten, I. Pruijsten, F. Voncken, A.P.P.M. Clerkx (2022). Zevende Nederlandse Bosinventarisatie; Methoden en resultaten. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, WOt-rapport 142.

Betrouwbaarheidscodering

B (schatting gebaseerd op een groot aantal zeer accurate metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is).

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2023). [Oppervlakte bos in Nederland, 1970-2021](#) [16] (indicator 1620, versie 01, 13 februari 2023). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl162001>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1620> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1620_001k_clo_01_nl.png [3]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1620_002g_clo_01_nl.png [4]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1620-002g-clo-01-nl.ods> [5]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1620-002g-clo-01-nl.xlsx> [6]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1620_003g_clo_01_nl.png [7]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1620-003g-clo-01-nl.xlsx> [8]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1620-003g-clo-01-nl.ods> [9] <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/11/Achtste-Voortgangsrapportage-Natuur-2021.pdf> [10]
<https://edepot.wur.nl/571720> [11] https://vakbladnbl.nl/wp-content/uploads/VNBL_nov2021-BosNLOpKaart.pdf [12] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/18/uitwerking-ambities-en-doelen-landelijke-bossenstrategie-en-beleidsagenda-2030> [13] https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0008.02/DOC_1&format=PDF [14]
https://environment.ec.europa.eu/publications/nature-restoration-law_en [15] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/begrotingen/2022/09/20/xiv-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit-rijksbegroting-2023> [16] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl162001>